

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

STUDENTŲ, VYKSTANČIŲ STUDIJUOTI AR ATLIKTI PRAKTIKĄ Į UŽSIENIO VALSTYBES, STIPENDIJŲ IR KELIONIŲ FIKSUOTŲJŲ ĮKAINIŲ NUSTATYMO PAGRINDIMAS

2016-05-18

I. ĮVADAS

Studentų, vykstančių studijuoti ar atlikti praktiką į užsienio valstybes, stipendijų ir kelionių fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo analizė (toliau – Analizė) atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-534 patvirtintu „Valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms aukštojo mokslo programoms vykdyti, naudojimo tvarkos aprašu“, kuris galiojo iki 2016 m. balandžio 22 d., ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. V-91 patvirtintu „Valstybės biudžeto lėšų, skirtų Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms mainų programoms vykdyti, naudojimo tvarkos aprašu“ bei Europos Komisijos patvirtintu Erasmus+ programos vadovu¹.

Analizė atliekama, siekiant sumažinti administracinę naštą projektų vykdytojams, deklaruojantiems iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų bendrai finansuojamų projektų įgyvendinimo metu patiriamas Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų institucijų studentų, vykstančių studijuoti arba atlikti praktiką į užsienio valstybės mokslo ir studijų institucijas arba įmones, absolventų, vykstančių atlikti praktikos į užsienio įmones, mokymo ar mokslinių tyrimų centrus pagal Europos Sąjungos Erasmus+ aukštojo mokslo sektoriaus programas, taip pat studentų, vykstančių studijuoti pagal jungtines studijų programas, stipendijų ir tam tikrais atvejais kelionių išlaidas. Taikant fiksuotąjį dydį, pareiškėjams bus lengviau planuoti išlaidas, o projektų vykdytojams – paprasčiau atsiskaityti už projekto lėšų panaudojimą.

Nustatytus stipendijų ir kelionių fiksuotuosius įkainius planuojama taikyti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.3.1-ESFA-V-709 priemonės „Studijų tarptautiškumo didinimas“ remiamos veiklos „Studentų mobilumo skatinimas (studijų pagal Erasmus+ programą bei tarptautinių praktikų pagal Erasmus + programą ir

¹ Aktualus Erasmus+ programos vadovas skelbiamas http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/discover/guide/index_lt.htm

lituanistinėse mokyklose finansavimas). Jungtinių studijų programų vykdymas (t. y. studentų judumas jungtinių studijų programose)² (toliau – Priemonė) išlaidų kompensavimui. Nustatyti fiksuotieji įkainiai planuojami taikyti finansuojant Erasmus+, tarptautinių praktikų ir jungtinių studijų programų mobilumą (judumą), ir gali būti naudojami kitų institucijų, administruojančių Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, panašaus pobūdžio projektų veiklose, jei jų tikslas ir išlaidų pobūdis būtų panašūs.

Analizę atliko Europos socialinio fondo agentūra.

Atliekant analizę vadovautasi šiais apibrėžimais:

Projektas – iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas, kaip jis apibrėžtas Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių (toliau – Taisyklės), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, 2.27 punkte.

Įgyvendinančioji institucija – tarpinė institucija, atliekanti Taisyklių 9 punkte nustatytas funkcijas.

Erasmus+ – tai 2014–2020m. Europos Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa².

Studentas – asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje.

Absolventas³ – asmuo, aukštojoje mokykloje baigęs studijų programą ir gavęs aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijantį diplomą.

Socialiai remtinasis studentas – aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos, vientisųjų studijų, antrosios pakopos studijų studentai, studentai, studijuojantys pagal laipsnio nesuteikiančias studijų programas, atitinkantys bent vieną kriterijų, nurodytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1801 patvirtinto Socialinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo 4 p.

Jungtinė studijų programa – dviejų ar daugiau aukštųjų mokyklų (toliau – aukštosios mokyklos partnerės) suderinta ir bendrai vykdoma studijų programa, kurios

² 2013m. gruodžio 11d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) NR.1288/2013, kuriuo sukuriamas Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:LT:PDF>).

³ Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymas, patvirtintas 2009 m. balandžio 30 d. Nr. XI-242

pagrindiniai elementai – aukštųjų mokyklų partnerių vykdomų studijų programos dalių turinio ir studijų rezultatų vientisumas, fizinis ir virtualus studentų ir dėstytojų judumas bei partnerystė grįstas studijų programos administravimas (pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-2833 patvirtintus „Jungtinių studijų programų bendruosius reikalavimus“ (toliau – JSP bendrieji reikalavimai).

II. TEISĖS AKTŲ ANALIZĖ

Analizė atlikta vadovaujantis:

– Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-534 patvirtintu „Valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms aukštojo mokslo programoms vykdyti, naudojimo tvarkos aprašu“, ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. V-91 patvirtintu „Valstybės biudžeto lėšų, skirtų Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms mainų programoms vykdyti, naudojimo tvarkos aprašu“ (toliau – Aprašas).

– Erasmus+ programos vadovu.

II.1. Erasmus+ studentų stipendijų bei tarptautinių praktikų stipendijų ir kelionių fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo analizė

Aprašas reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų institucijoms, dalyvaujančioms Europos Sąjungos Erasmus+ aukštojo mokslo sektoriaus programos ir tarptautinių studentų praktikų veiklose, skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, skirtų projektams bendrai finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų (toliau visos lėšos kartu – valstybės biudžeto lėšos), naudojimo ir atsiskaitymo už skirtas lėšas tvarką. Kadangi Priemonės projektuose bus vykdomos analogiškos veiklos ir patiriamos tos pačios rūšies išlaidos, kaip ir nurodytos Apraše, be to, bus taikomos visos Apraše stipendijų, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų studentų, vykstančių studijuoti arba atlikti praktikos į užsienio valstybės mokslo ir studijų institucijas arba įmones, mokymo ar mokslinių tyrimų centrus pagal *Erasmus+* programą, absolventų, vykstančių atlikti praktikos į užsienio įmones, mokymo ar mokslinių tyrimų centrus pagal *Erasmus+* programą, ir kelionės išlaidų, kurios yra nustatytos Erasmus+ programos vadove, skyrimui numatytos sąlygos, todėl Analizės metu nustatytas fiksuotasis įkainis gali būti taikomas Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamuose projektuose vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių,

patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ 425.2 punktu, kuris nustato, kad supaprastintai apmokamos išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei yra nustatytos vadovaujantis Lietuvos Respublikos ar ES teisės aktuose ar kituose dokumentuose galiojančia supaprastinto išlaidų apmokėjimo schema, jeigu ji bus taikoma panašioms projektams ir panašioms projektų vykdytojams. Aprašo 10.1 p. numatytos studentų stipendijos ir tarptautinių praktikų stipendijos yra mokamos, atsižvelgiant į pragyvenimo lygį užsienio valstybėse. Užsienio valstybės skirstomos į keturias grupes:

1. Airija, Austrijos Respublika, Danijos Karalystė, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, Italijos Respublika, Lichtenšteino Kunigaikštystė, Norvegijos Karalystė, Prancūzijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė (toliau – Pirmą užsienio šalių grupę);

2. Belgijos Karalystė, Čekijos Respublika, Graikijos Respublika, Islandijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Kipro Respublika, Kroatijos Respublika, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, Nyderlandų Karalystė, Portugalijos Respublika, Slovėnijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika, Turkijos Respublika (toliau – Antra užsienio šalių grupę);

3. Bulgarijos Respublika, Estijos Respublika, Latvijos Respublika, Lenkijos Respublika, buvusi Jugoslavijos Respublika Makedonija, Maltos Respublika, Rumunija, Slovakijos Respublika, Vengrijos Respublika (toliau – Trečia užsienio šalių grupę);

4. kitos šalys⁴ (toliau – Ketvirta užsienio šalių grupė).

Studentų studijų stipendijų ir studentų ir absolventų tarptautinių praktikų stipendijų dydžiai bei skyrimo tvarka nesikeičia Valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms aukštojo mokslo programoms vykdyti, naudojimo tvarkos apraše, patvirtintame 2014 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-534, ir Apraše, todėl toliau nurodyti studijų ir praktikų stipendijų dydžiai gali būti taikomi nuo Valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms aukštojo mokslo programoms vykdyti, naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto 2014 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-534, įsigaliojimo dienos.

⁴ Šveicarijos Konfederacija iki 2016 m. balandžio 23 d. buvo priskirta Pirmai užsienio šalių grupei (pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-534 patvirtintą „Valstybės biudžeto lėšų, skirtų mokslo ir studijų institucijoms tarptautinėms aukštojo mokslo programoms vykdyti, naudojimo tvarkos aprašą“)

Aprašo 10.2 p. nurodoma valstybės biudžeto lėšų, skirtų Erasmus+ studentų, **vykstančių studijuoti** į užsienio valstybes, stipendijoms mokėti, skiriama fiksuota suma vienam studentui pagal Aprašo 10.1 p. nurodytą užsienio šalių grupę:

1. 500 eurų per mėnesį vykstantiesiems studijuoti į Pirmą užsienio šalių grupę;
2. 400 eurų per mėnesį vykstantiesiems studijuoti į Antrą užsienio šalių grupę;
3. 300 eurų per mėnesį vykstantiesiems studijuoti į Trečią užsienio šalių grupę;
4. 650 eurų per mėnesį vykstantiesiems studijuoti į Ketvirtą užsienio šalių grupę.

Taip pat Aprašo 10.2.5 p. numatyta, kad socialiai remtiniams studentams, vykstantiems studijuoti į užsienio valstybes, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų institucijos gali mokėti 200 eurų per mėnesį papildomą stipendiją (žr. 1 ir 2 lenteles).

Aprašo 10.3 p. nurodoma valstybės biudžeto lėšų, skirtų Erasmus+ studentų ir tarptautinių praktikų studentų ir absolventų, **vykstančių atlikti praktiką** į užsienio valstybes, stipendijoms mokėti, skiriama fiksuota suma vienam studentui pagal Aprašo 10.1 p. nurodytą užsienio šalių grupę (žr. 3 lentelę):

1. 700 eurų per mėnesį vykstantiesiems atlikti praktiką į Pirmą užsienio šalių grupę ir į Ketvirtą užsienio šalių grupę;
2. 600 eurų per mėnesį vykstantiesiems atlikti praktiką į Antrą užsienio šalių grupę;
3. 500 eurų per mėnesį vykstantiesiems atlikti praktiką į Trečią užsienio šalių grupę.

Aprašo 10.4 p. numato, jog studentams, vykstantiems studijuoti, ir studentams bei absolventams, vykstantiems atlikti praktiką į Ketvirtą užsienio šalių grupę, papildomai dengiamos kelionės išlaidos, kurios apskaičiuojamos pagal atstumą nuo išvykimo vietos iki studijų ar praktikos vietos ir skirstomos į šešias grupes, pagal Europos Komisijos patvirtintą Erasmus+ programos vadovą.

Erasmus+ programos vadove B dalyje „Informacija apie veiksmus, kurie aptariami šiame vadove“ 55 psl. yra numatyta papildoma paramos suma, skirta kelionės išlaidoms padengti, kuri yra skaičiuojama pagal kelionės atstumą kilometrais⁵ (žr. 4 lentelę).

⁵ Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Skaičiuojant Europos Sąjungos dotacijos sumą, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, turi būti naudojamas kelionės į vieną pusę atstumas.

II.2. Jungtinių studijų programų studentų stipendijų bei tarptautinių praktikų stipendijų ir kelionių fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo analizė

Pagrindinė jungtinių studijų programų paskirtis yra sudaryti studentams galimybes įgyti daugiau žinių, gebėjimų ir patirties, nei gali suteikti vienos institucijos vykdoma studijų programa. Jungtinė studijų programa su užsienio aukštąja mokykla vykdoma siekiant suteikti galimybę skirtingų šalių studentams studijuoti skirtingoje kultūrinėje terpėje, perimti skirtingų šalių arba aukštųjų mokyklų gerąją studijų patirtį ir t. t. Baigus jungtinę studijų programą, studentui suteikiamas jungtinio profesinio bakalauro, bakalauro arba magistro laipsnis.

2007–2013 m. laikotarpiu jungtinės studijų programos buvo vykdytos pagal priemonę Nr. VP1-2.2-ŠMM-07-K „Studijų kokybės gerinimas, tarptautiškumo didinimas“, kur jungtinė studijų programa buvo laikoma Lietuvos aukštųjų mokyklų kartu su užsienio valstybės (-ių) aukštosiomis mokyklomis rengiama ir vykdoma studijų programa. JSP bendrųjų reikalavimų 11 p. nurodyta, kad jungtinėje studijų programoje studentų fizinio judumo pagrindu aukštosiose mokyklose partnerėse turi būti vykdoma ne mažiau kaip 25 procentai studijų programų apimties, studijų dalykus ar modulius išklausant per visą studijų laikotarpį. VP1-2.2-ŠMM-07-K priemonės projektuose buvo kompensuojamos studentų mobilumo (judumo) išlaidos: kelionės, apgyvendinimas (stipendijos nebuvo mokamos).

Erasmus+ programos vadove skyriuje „Dotacijomis teikiama parama studentų mobilumui“ yra numatyta, jog studentai gali gauti Europos Sąjungos stipendiją (dotaciją), skirtą padėti padengti jų kelionės ir pragyvenimo studijų ar praktikos užsienyje laikotarpiu išlaidas. Todėl panaši praktika galėtų būti taikoma ir pagal jungtines studijų programas į užsienį mokytis vykstantiems studentams, kai stipendija padengia kelionės (išskyrus tolimes keliones) ir apgyvendinimo išlaidas.

Studentai, besimokantys pagal Erasmus+ programą ir pagal jungtinių studijų programą (jungtinės studijų programos vykdomos taip pat, kaip ir įprastos studijų programos be partnerių, tik tai daroma su užsienyje esančiu partneriu – aukštąja mokykla), turi tą patį tikslą – įgyti patirties ir žinių dalį laiko studijuojant ar atliekant praktiką kitoje šalyje. Jungtinių studijų programų studentų patiriamos išlaidos yra tapačios išlaidoms, numatytoms Apraše ir Erasmus+ programos vadove (kelionės ir pragyvenimo išlaidos), todėl Analizės II.1 skirsnyje nustatyti fiksuotieji įkainiai yra tinkami taikyti ir vykdant jungtines studijų programas tais atvejais, kai dalis studijų programos vykdoma kitoje šalyje, ir toms pačioms

išlaidoms padengti. Abiejų programų tikslas ir patiriamos išlaidos yra tokios pačios, todėl didesnės stipendijos socialiai remtiniams studentams, taip pat studentams, vykstantiems studijuoti ar atlikti praktiką į Ketvirtą užsienio šalių grupę pagal Erasmus+ programą arba pagal jungtinių studijų programą, papildomai dengiamų kelionės išlaidų dydis turi būti taikomas vienodai.

III. TEISĖS AKTU NUSTATYTI FIKSUOTIEJI DYDŽIAI

Atlikus Analizę, nustatyti studentų, vykstančių studijuoti, ir studentų bei absolventų, vykstančių atlikti praktiką į užsienio valstybes, stipendijų ir kelionių fiksuotieji įkainiai yra nurodomi 1–4 lentelėse.

1 lentelė. Stipendijų studentams, vykstantiems studijuoti į užsienio valstybes, vieno mėnesio fiksuotasis įkainis

Užsienio šalių grupė	Stipendijos suma mėnesiui, EUR
Pirma užsienio šalių grupė	500
Antra užsienio šalių grupė	400
Trečia užsienio šalių grupė	300
Ketvirta užsienio šalių grupė	650

2 lentelė. Stipendijų socialiai remtiniams studentams, vykstantiems studijuoti į užsienio valstybes, vieno mėnesio fiksuotasis įkainis

Užsienio šalių grupė	Stipendijos suma mėnesiui, EUR
Pirma užsienio šalių grupė	700
Antra užsienio šalių grupė	600
Trečia užsienio šalių grupė	500
Ketvirta užsienio šalių grupė	850

3 lentelė. Stipendijų studentams ir absolventams, vykstantiems atlikti praktiką į užsienio valstybes, vieno mėnesio fiksuotasis įkainis

Užsienio šalių grupė	Stipendijos suma mėnesiui, EUR
Pirma užsienio šalių grupė	700

Antra užsienio šalių grupė	600
Trečia užsienio šalių grupė	500
Ketvirta užsienio šalių grupė	700

4 lentelė. Studentų, vykstančių studijuoti, ir studentų bei absolventų, vykstančių atlikti praktiką į Ketvirtą užsienio šalių grupę, papildomai dengiamų kelionės išlaidų fiksuotasis įkainis

Kelionės (į vieną pusę) atstumas⁵, km	Suma, EUR vienam dalyviui
100–499	180
500–1999	275
2000–2999	360
3000–3999	530
4000–7999	820
8000 ar daugiau	1100

⁵ Atstumas nustatomas naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę:
(http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm)

IV. TEISĖS AKTU NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Nustatyti fiksuotųjų įkainių dydžiai yra maksimalūs. Pareiškėjas, teikdamas paraišką dėl projekto finansavimo, gali nusimatyti mažesnius įkainius. Patirtos išlaidos, taikant fiksuotuosius įkainius, yra apmokamos proporcingai studijų arba praktikų laikui.

Projekto išlaidoms, kurios apmokamos taikant šioje teisės akto analizėje nustatytus fiksuotųjų įkainių dydžius, pagrįsti projekto vykdytojas Įgyvendinančiai institucijai turi pateikti su Įgyvendinančiąja institucija suderintą pažymą, kurios formą projekto vykdytojui pateiks Įgyvendinančioji institucija sudarius projekto sutartį. Pažymoje turi būti nurodyta studento vardas pavardė, siunčiančioji aukštoji mokykla, priimančiosios institucijos šalis, įsakymo dėl siuntimo studijuoti arba atlikti praktiką data ir numeris, studijų ar praktikų sutarties data ir numeris, faktinis studento studijų ar praktikos laikotarpis (nurodoma pradžios ir pabaigos data), už kurį deklaruojamas stipendijos fiksuotasis įkainis, savivaldybės išduotos pažymos, kuri patvirtina, kad studentas socialiai remtinas, data ir numeris, apmokamos kelionės (į vieną pusę) kilometrų skaičius (kai apmokamos kelionės išlaidos) bei kita būtina informacija. Pažymą turi patvirtinti projekto vykdytojo įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

Studentų, vykstančių studijuoti ar atlikti praktiką į užsienio valstybes, stipendijų ir kelionių
fiksuojamųjų įkainių nustatymo pagrindimas
2016 m. gegužės 18 d. redakcija

Analizė turi būti atnaujinama kiekvieną kartą, pasikeitus Aprašui ir Erasmus+ programos vadovo punktams, kuriuose numatyta papildoma paramos suma, skirta kelionės išlaidoms. Už analizės atnaujinimą atsakinga Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija arba kita jos paskirta institucija. Projektų vykdytojai pasikeitusius dydžius turi taikyti nuo atitinkamo teisės akto pakeitimo įsigaliojimo dienos.